ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 34.944/4

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par le Ministre de la Défense, le 20 février 2003, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 28 novembre 1984 fixant le statut du personnel enseignant civil de l'école technique secondaire supérieure, créée à l'Ecole technique de la Force Aérienne", a donné le 8 avril 2003 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 34.944/4

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 20 februari 2003 door de Minister van Landsverdediging verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 november 1984 tot vaststelling van het statuut van het burgerlijk onderwijzend personeel van de hogere secundaire technische school bij de Technische School van de Luchtmacht", heeft op 8 april 2003 het volgende advies gegeven :

EXAMEN DU PROJET

Préambule

L'accord du Ministre de la Fonction publique n'est pas exigé. Il convient dès lors de supprimer l'alinéa 5 du préambule.

Dispositif

Articles 1er, 2 et 3

Comme l'arrêté royal du 28 novembre 1984 qui est modifié par l'arrêté en projet, celui-ci se donne comme fondement légal la loi du 22 juin 1964 relative au statut des membres du personnel de l'enseignement de l'Etat, dont l'article 1er dispose que le Roi fixe notamment le statut des membres du personnel des établissements d'enseignement secondaire.

Selon la Cour d'arbitrage, l'article 24 de la Constitution n'est pas applicable à l'enseignement dispensé à l'Ecole royale militaire, cette matière étant réservée au législateur fédéral en vertu de l'article 182 de la Constitution (1).

Selon l'article 182 de la Constitution, il appartient à la loi de régler le statut des militaires. La loi elle-même doit en effet énoncer les principes essentiels ou les critères nécessaires à l'exercice par le pouvoir exécutif de l'habilitation qui lui est consentie (2). Lors de l'adoption du statut du personnel civil de l'Ecole royale militaire, le Conseil d'Etat a eu l'occasion de rappeler qu'il appartient au législateur de fixer les règles

---

(1) Voir les arrêts n° 64/2000 du 30 mai 2000 (point B.2.2.) et n° 90/2001 du 21 juin 2001 (point B.3.2.).

(2) Voir à ce sujet, l'avis 34.250/4, donné le 13 novembre 2002, par la section de législation du Conseil d'Etat sur un avant-projet de loi "relative au recrutement des militaires et au statut des musiciens militaires et modifiant diverses lois applicables au personnel de la défense".

.../...

essentielles du statut et il a donc considéré que la fixation du statut du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire entre également dans le champ d'application de l'article 182 de la Constitution [(3)].

L'arrêté royal modifié par le présent projet est applicable aux membres du personnel enseignant civil de l'école technique secondaire supérieure, créée à l'Ecole royale technique de la Force aérienne. En vertu de l'article 1er de l'arrêté royal du 7 avril 1959 portant création de l'école technique secondaire supérieure à l'Ecole royale technique de la Force aérienne, cette école est destinée à former pour les forces armées des candidats sous-officiers techniciens pour certaines spécialités particulières.

Par analogie avec le personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire, l'article 182 de la Constitution s'applique dès lors également au personnel enseignant civil de l'école technique secondaire supérieure à l'Ecole royale technique de la Force aérienne.

Il y a donc lieu de vérifier si une loi énonce les principes essentiels permettant au Roi d'adopter l'arrêté en projet.

L'article 12bis, § 2, alinéa 2, de la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation de l'enseignement (dite loi du Pacte scolaire), rendu applicable par l'article 1er de la loi du 22 juin 1964 précitée, dispose qu'en cas de pénurie de candidats à l'admission au stage, dûment constatée suivant les modalités fixées par le Roi, il peut être procédé au recrutement temporaire d'un candidat qui ne dispose pas du titre requis ou d'un titre jugé suffisant.

Cette disposition n'autorise que le recrutement temporaire et non pas l'admission au stage d'un candidat, comme le prévoient les dispositions à l'examen.

---

(3) Avis 22.375/9, donné le 9 juin 1993, par la section de législation du Conseil d'Etat sur un avant-projet de loi devenu la loi du 16 mars 1994 relative au statut et aux rétributions du personnel enseignant civil de l'Ecole royale militaire

L'article 12bis, § 2, alinéa 2, de la loi précitée du 29 mai 1959 ne constitue donc pas le cadre légal requis par l'article 182 de la Constitution. Aucune autre disposition législative ne peut être invoquée à ce titre.

Les articles 1er, 2 et 3, alinéa 1er, 2°, du projet, doivent dès lors être omis.

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

Aanhef

De akkoordbevinding van de Minister van Ambtenarenzaken is niet vereist. Bijgevolg dient het vijfde lid te vervallen.

Dispositief

Artikelen 1, 2 en 3

Net zoals in het koninklijk besluit van 28 november 1984, dat bij het ontworpen besluit wordt gewijzigd, wordt in het ontworpen besluit als rechtsgrond opgegeven de wet van 22 juni 1964 betreffende het statuut der personeelsleden van het Rijksonderwijs, waarvan artikel 1 bepaalt dat de Koning inzonderheid het statuut vaststelt van de personeelsleden van de instellingen voor secundair onderwijs.

Volgens het Arbitragehof is artikel 24 van de Grondwet niet van toepassing op het onderwijs dat aan de Koninklijke Militaire School wordt gegeven, aangezien die aangelegenheid op grond van artikel 182 van de Grondwet aan de federale wetgever toebehoort [(1)].

Volgens artikel 182 van de Grondwet staat het aan de wetgever het statuut van de militairen te regelen. De wet zelf moet immers de hoofdbeginselen of de criteria vermelden die nodig zijn opdat de uitvoerende macht de haar toegekende machtiging kan uitoefenen [(2)]. Bij de aanneming van het statuut van het burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School heeft de Raad van State de gelegenheid te baat genomen om

---

(1) Zie de arresten nr. 64/2000 van 30 mei 2000 (punt B.2.2.) en nr. 90/2001 van 21 juni 2001 (punt B.3.2.).

(2) Zie in dit verband advies 34.250/4, dat de afdeling Wetgeving van de Raad van State op 13 november 2002 heeft gegeven over een voorontwerp van wet "betreffende de werving van de militairen en het statuut van de militaire muzikanten en tot wijziging van verschillende wetten van toepassing op het personeel van landsverdediging".

eraan te herinneren dat het aan de wetgever staat de essentiële voorschriften van het statuut te bepalen en heeft hij dan ook geoordeeld dat het vaststellen van het statuut van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School eveneens binnen de werkingssfeer van artikel 182 van de Grondwet valt [(3)].

Het koninklijk besluit dat bij dit ontwerp wordt gewijzigd, is van toepassing op de leden van het onderwijzend burgerpersoneel van de hogere secundaire technische school bij de Koninklijke Technische School van de Luchtmacht. Krachtens artikel 1 van het koninklijk besluit van 7 april 1959 houdende oprichting van de hogere secundaire technische school bij de Koninklijke Technische School van de Luchtmacht heeft die school tot doel het vormen voor de krijgsmacht van kandidaten onderofficieren technici voor bepaalde bijzondere specialiteiten.

Naar analogie van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School valt het onderwijzend burgerpersoneel van de hogere secundaire technische school bij de Koninklijke Technische School van de Luchtmacht bijgevolg eveneens onder artikel 182 van de Grondwet.

Er behoort dan ook te worden nagegaan of een wet de hoofdbeginselen bepaalt op grond waarvan de Koning het ontworpen besluit kan uitvaardigen.

Artikel 12bis, § 2, tweede lid, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving (de zogeheten Schoolpactwet), welke bepaling toepasselijk is verklaard bij artikel 1 van de voormelde wet van 22 juni 1964, bepaalt dat, in geval op de wijze bepaald door de Koning bewezen is dat er een tekort is aan kandidaten voor toelating tot de proeftijd, een tijdelijke aanstelling mag worden verleend aan een kandidaat die niet over het vereiste bekwaamheidsbewijs of over een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs beschikt.

---

(3) Advies 22.375/9, dat de afdeling Wetgeving van de Raad van State op 9 juni 1993 heeft gegeven over een voorontwerp van wet dat geleid heeft tot de wet van 16 maart 1994 betreffende het statuut en de bezoldiging van het onderwijzend burgerpersoneel van de Koninklijke Militaire School.

Krachtens deze bepaling mag de kandidaat alleen tijdelijk worden aangesteld, en mag hij niet tot de proeftijd worden toegelaten, zoals in de onderzochte bepalingen wordt gesteld.

Artikel 12bis, § 2, tweede lid, van de voormelde wet van 29 mei 1959 vormt dan ook niet het wettelijk kader dat vereist is bij artikel 182 van de Grondwet. In dit verband kan evenmin enige andere wetsbepaling worden aangevoerd.

De artikelen 1, 2 en 3, 2°, van het ontwerp dienen bijgevolg te vervallen.

La chambre était composée de

Madame M.-L. WILLOT-THOMAS, président de chambre,
Mevrouw kamervoorzitter,

Messieurs P. LIÉNARDY, conseillers d'Etat,
de Heren P. VANDERNOOT, staatsraden,

Madame C. GIGOT, greffier,
Mevrouw griffier.

Le rapport a été présenté par Mme P. VANDERNACHT, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. R. WIMMER, référendaire adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LIÉNARDY.

De kamer was samengesteld uit

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. P. VANDERNACHT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. R. WIMMER, adjunct-referendaris.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. LIÉNARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER, LE PRÉSIDENT - DE VOORZITTER,

C. GIGOT M.-L. WILLOT-THOMAS